

UOT 330.45

Rafiq Məcid oğlu RZAYEV
AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun doktorantı
rafiqrzayev74@mail.ru

İNNOVASIYA FƏALİYYƏTİNİN İDARƏETMƏ METODLARI VƏ BU FƏALİYYƏTİN SƏNAYE MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏ SƏMƏRƏLİ TƏŞKİLİNİN ƏSAS PRİNSİPLƏRİ

Xülasə

Tədqiqatın məqsədi: innovasiya proseslərinin idarəolunma metodları və növlərinin, habelə sənaye müəssisələrinin innovasiya fəaliyyətinin səmərəli təşkilinin və idarə edilməsinin başlıca prinsiplərinin araşdırılması.

Tədqiqatın metodologiyası: tədqiqat işində, əsasən, təhlil və məntiqi ümumiləşdirmə üsullarından istifadə edilmişdir.

Tədqiqatın tətbiqi əhəmiyyəti: sənaye müəssisələrində və digər təşkilatlarda innovasiya fəaliyyətinin səmərəli şəkildə həyata keçirilməsinin düzgün istiqamətlərinin müəyyən edilməsində elmi mənbə kimi istifadə imkanı.

Tədqiqatın nəticələri: innovasiya fəaliyyətinin effektivliyinin artırılması üçün metod və vasitələrin sistemləşdirilməsi və işlənib hazırlanması üzrə səmərələşdirici təkliflərin irəli sürülməsi.

Tədqiqatın orijinallığı və elmi yeniliyi: müasir dövrdə iqtisadiyyatın intensiv inkişafını şərtləndirən innovasiya fəaliyyətinin səmərəli təşkilinin tətbiq olunması ilə bağlı perspektivlər araşdırılmış və müəssisələrdə həyata keçirilməsinin vacibliyi əsaslandırılmışdır.

Açar sözlər: *innovasiya fəaliyyəti, sənaye müəssisələri, idarəetmə metodları, innovasiya sistemi, tədqiqat və işləmələr, prinsiplər.*

Giriş

Müasir dövrün tələblərinə uyğun olaraq hazırda bir çox təşkilat və müəssisələrdə innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması üçün metod və vasitələrin sistemləşdirilməsi və işlənib hazırlanması üzrə işlər aparılır. Bu nöqteyi-nəzərdən kiçik və orta biznes sahəsində innovasiya siyasətinin uğurlu tətbiqi və həyata keçirilməsi üçün, adətən, iki alternativ yanaşmadan istifadə olunur: birinci halda sahibkarlıq subyektləri innovativ texniki və bazar fəaliyyətinin nəticələrini müstəqil şəkildə işləyib hazırlayır və həyata keçirirlər. Lakin belə yanaşma daim artan xərclərlə müşayiət olunur ki, bu da elmi-texniki tərəqqinin sürətli inkişafı ilə şərtlənir və nəticə etibarilə, bu cür fəaliyyət yüksək risk komponentinə malik olur. Şübhəsiz ki, bu, əsasən, işlənib hazırlanması və istehsalı iri sənaye və elmi-istehsal müəssisələri tərəfindən həyata keçirilən yüksək texnologiyalar sahəsi üzrə məhsullara aiddir.

Innovasiya fəaliyyəti üzrə ikinci strategiya kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri tərəfindən innovasiya prosesinin bütün mərhələlərində digər müəssisələrlə həyata keçirilə bilən əməkdaşlıq ilə səciyyələnir. Müasir şəraitdə rəqabət qabiliyyətinin artırılması və risklərin azaldılması məqsədilə kiçik və orta biznes müəssisələrinin irimiqyaslı innovasiyalarla bağlı həyata keçirdikləri qarşılıqlı əlaqə daha geniş vüsət alıb. Əməkdaşlıq strateji ittifaq, birgə tədqiqatlar, kooperativ istehsal və kooperativ marketinq kimi müxtəlif formalarda həyata keçirilə bilər.

Tədqiqat və işləmələrin nəticələri, adətən, müəssisələr tərəfindən kommersiya məqsədilə istifadə olunur. Başqa sözlə ifadə etsək, innovasiya fəaliyyəti daxili və xarici bazarlarda məhsulların (xidmətlərin) çeşidini genişləndirmək və yeniləmək, keyfiyyətini artırmaq, yeni istehsal texnologiyalarını təkmilləşdirmək, tətbiq etmək və səmərəli istifadə etmək üçün öz nəticələrini təqdim etmək məqsədi daşıyır.

İnnovasiya fəaliyyətinin metod və vəzifələri.

Alimlər müəssisələrdə innovasiya fəaliyyətinin ümumi təşkilinin aşağıdakı prinsiplərini göstərir [1]:

1. *Hədəf istiqaməti*. Bu o deməkdir ki, müəssisədə innovasiya prosesi davamlı təşkil edilməli və təşkilatda qurulmuş innovasiya sistemi vahid olmalıdır. Bu, innovasiya dövryyəsinin mərhələləri üzrə məlumat ötürülməsində mənfi cəhətlərin uğurla aradan qaldırılmasını təmin edir.

2. *Sistemli innovasiya fəaliyyəti*. Bu halda təşkilatdakı innovasiya fəaliyyəti sistemin bütün əlamətlərinə malik olmalıdır: dəqiq müəyyən edilmiş funksiyalar, onların icraçıları və aralarındakı qarşılıqlı təsir.

3. *Uyğunlaşma qabiliyyəti*. İnnovativ sistem müəssisənin xarici və daxili mühit amillərinin təsirini adekvat şəkildə əks etdirməlidir. Bu amilləri, habelə onların dəyişmə tendensiyalarını nəzərə alaraq, innovasiyaların yaradılması prosesləri qurulmalıdır.

4. *Səlahiyyət və məsuliyyət tarazlığı*. Bu prinsipə görə, müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə cavabdeh olan bölmələr həm səlahiyyətlərin, həm də iş üzrə məsuliyyətin optimal kombinasiyasına malik olmalıdırlar.

5. *Qənaətcillik*. Müəssisədəki innovasiyalar elə təşkil edilməlidir ki, onlar dövryyənin qısaldılması, yeni məhsulların rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi, istehlakçı müraciətlərinə vaxtında cavab verilməsi və s. hesabına innovasiya prosesinin optimal fəaliyyət göstərməsinə kömək olsun.

6. *İyerarxiya*. İnnovasiya sistemi istənilən digər sistemlər kimi sistemin istənilən şaquli və üfüqi səviyyələrində bir-biri ilə iyerarxiq qarşılıqlı əlaqəyə malik olan elementlərdən ibarət olmalıdır.

Aşağıda sadalanan prinsiplər isə istənilən sistem üçün ümumi sayılır. Bununla yanaşı, innovasiya sistemi təcrübədə təşkilati nöqteyi-nəzərdən spesifik prinsiplərə malik olur [2]:

1. İnnovasiya sistemi innovasiyaların axtarışını və inkişafını stimullaşdıracaq bir mühit təşkil etməlidir.

2. Bütün innovasiyalar istehlakçının ehtiyaclarına yönəldilməlidir.

3. Müəssisələrin prioritet innovasiya istiqamətləri onların təsərrüfat fəaliyyətinin məqsəd və vəzifələri ilə birbaşa əlaqəli olmalıdır.

4. İnnovasiyalar paralel həyata keçirilmə prinsipi üzrə təşkil edilməlidir.

5. Bütün innovasiya fəaliyyəti müəssisənin rəhbəri tərəfindən idarə edilir, yəni innovativ strateji hədəflər, müəssisənin təşkilati inkişafının məqsəd və istiqamətlərinin formalaşdırılması onun tərəfindən həyata keçirilir.

6. İnnovasiya fəaliyyətini həyata keçirən struktur bölmələr optimal şəkildə seçilməli olan ümumi vəzifələrə malik olmalıdırlar.

7. Müəssisənin bütün potensialı innovasiya fəaliyyətinə cəlb edilməlidir.

İstənilən müəssisənin innovasiya fəaliyyəti, əsasən, aşağıdakı vəzifələrin həllinə yönəlməlidir [3]:

1. *İnnovasiya fəaliyyətinin planlaşdırılması*. İstənilən planlaşdırma missiyanın ümumiləşdirilməsindən başlayır. İnnovasiya fəaliyyəti sahəsindəki missiya təşkilatın innovasiyaya yönəldilməsindədir. Bu missiyadan sonra qarşıya qoyulan məqsədlərə uyğun olaraq, innovasiya fəaliyyətinin strateji istiqamətləri müəyyən edilir. Sonra strateji innovasiyaların hər bir istiqamətinin optimal şəkildə həyata keçirilməsinə imkan verəcək innovativ inkişaf strategiyası seçilir. Artıq seçilmiş innovativ inkişaf strategiyası əsasında müəssisələr uzunmüddətli, ortamüddətli və qısamüddətli planlar tərtib edirlər. Təsdiq edilmiş planlar sonradan müəssisə rəhbərlərinin, mütəxəssislərin və digər əməkdaşların konkret işləri ilə həyata keçirilir.

2. *İnnovasiyaların təşkili*. Müəssisələrdəki innovasiyalar xüsusi formalaşmış proses və strukturlarla dəstəklənməlidir. Hazırda innovasiyaların inkişafına yönəldilmiş strategiyaların formalaşdırılması və tətbiqi bir çox müəssisələrdə həyata keçirilir. Bununla yanaşı, potensial innovasiyaları idarə etməyə imkan verən konkret strukturların yaradılmasına az rast gəlinir.

3. *İnnovasiya fəaliyyətinin nəticələrinin dövrü qiymətləndirilməsi*. Seçilən innovasiya strategiyasının düzgünlüyü onun tənzimlənməsi məqsədilə sistemə olaraq yoxlanmalıdır. Bunun üçün innovasiya fəaliyyətinin nəticələri daim qiymətləndirilməyə cəlb edilməlidir.

4. *İnnovasiya fəaliyyəti iştirakçılarının motivasiyası*. İdarəetmədə ən çox müzakirə olunan məsələ fəaliyyətin effektiv motivasiyasıdır. İnnovasiya fəaliyyətində işçilərin optimal şəkildə motiva-

siyası əlverişli təşkilati mədəniyyətin və qarşıya qoyulmuş məqsədlərə çatmağa qadir işçilərdən ibarət yaradıcı heyətin yaradılmasına istiqamətlənməlidir.

Onu da əlavə edək ki, innovasiya fəaliyyətinin motivasiyası menecmentin bir funksiyası kimi innovasiyaların inkişafında müəyyən məqsədlərə nail olmağa yönəldilən innovasiya fəaliyyətinin bütün iştirakçılarının stimullaşdırılması prosesidir.

Motivasiya özündə innovasiya layihələrinin reallaşdırılması və hazırlanması üzrə bütün fəaliyyət növlərini əhatə edir. Motivasiya üçün vəsaitlər iki hissəyə bölünürlər:

- innovasiya layihəsinin ayrı-ayrı işlənmə mərhələlərinin həyata keçirilməsi üzrə bütün xərclərin ödənilməsi;
- innovasiya layihəsinin reallaşdırılmasında iştirak edən işçilərin mükafatlandırılmasına və ya əlavə ödənişlərə çəkilən xərclərin ödənilməsi [4].

Təşkilatın innovasiya fəaliyyəti daxili problem və ehtiyacların həllinə yönəldilməlidir, məsələn, istehsal sistemlərinin təkmilləşdirilməsi yolu ilə istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsi, elmi, elmi-texniki, intellektual və iqtisadi imkanlarının həyata keçirilməsi yolu ilə müəssisənin rəqabət üstünlüklərinin artırılması.

Bazar iqtisadiyyatı şəraitində innovasiya fəaliyyəti iqtisadiyyatın intensiv inkişafına səbəb olur. O, elm və texnikanın ən son nailiyyətlərinin istehsalatda tətbiqinin sürətləndirilməsini təmin etmək, istehlakçıları bir çox yüksək keyfiyyətli məhsul və xidmətlərlə tam məmnun etmək məqsədilə hazırlanmalıdır.

Bu məqsədlə müəssisənin innovasiya fəaliyyəti aşağıdakı əsas vəzifələrin həyata keçirilməsinə yönəldilməlidir [3]:

- innovasiyaların və laboratoriya tədqiqatlarının işlənilib hazırlanması üzrə elmi tədqiqat və təcrübi-konstruktor işlərinin (ETTKİ) həyata keçirilməsi, yeni məhsul və konstruksiyalardan nümunələrin hazırlanması;
- innovativ məhsulların istehsalı üçün yeni növ xammal, material seçimi;
- yeni texnologiyaların, nou-hauların seçilməsi və onların əsasında qabaqcıl məhsulların istehsalı üçün yeni texnoloji prosesin yaradılması;
- yeni avadanlıq, maşın, mexanizm, cihaz nümunələrinin layihələndirilməsi, istehsalı və sınaqdan keçirilməsi;
- innovasiyaların tətbiqinə yönəlmiş yeni təşkilati və idarəetmə qərarlarının layihələndirilməsi, planlaşdırılması, tətbiqi;
- təhsil prosesinin təşkili, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması, eləcə də yeni kadrların seçilməsi;
- innovasiya fəaliyyətinin informasiya təminatı;
- patent, lisenziya, nou-hau, texnoloji rəqlament, sınaq üsulları və s. üçün lazımı sənədlərin hazırlanması üzrə iş;
- marketinq tədqiqatlarının təşkili və aparılması, innovasiyalar üçün marketinq kanallarının təşkili;
- eksperimental istehsalın təşkili və innovasiyaların işlənilib hazırlanması;
- istehsalın texnoloji hazırlığı və innovasiyaların tətbiqi;
- yeni məhsulların istehsalı və satışı.

İnnovasiya fəaliyyəti – tənəzzülün qarşısını almağa, strukturun yenidən qurulmasını təmin etməyə və bazarı müxtəlif rəqabətqabiliyyətli məhsullarla təmin etməyə yardım edən güclü bir vasitədir.

1. Sənaye müəssisələrində innovasiya fəaliyyətinin səmərəli həyata keçirilməsinin əsas prinsipləri

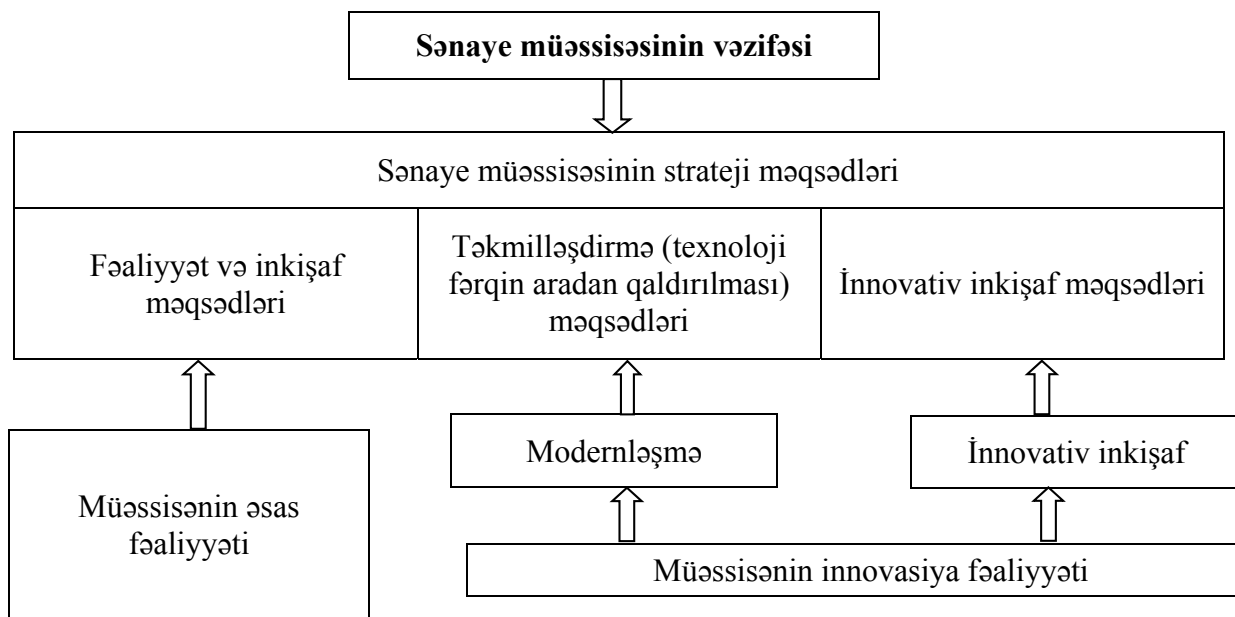
Sənaye müəssisələrinin innovativ inkişaf problemlərinin təhlili, əsasən, aşağıda sadalanan hallarda innovativ dəyişikliklərin həyata keçirilməsini tələb edən ilkin şərtləri ortaya qoyur:

- ölkə innovativ sosial-iqtisadi inkişafa keçmək istədikdə;

- texnoloji cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrdən geridə qaldıqda və bunun müəssisələrin, həmçinin bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının rəqabət qabiliyyəti üçün potensial nəticələri olduqda;
- istehlakçı da daxil olmaqla, maraqlı tərəflərin sənaye müəssisələrinin fəaliyyətlərinin nəticələrinə olan tələbləri artdıqda;
- sənaye müəssisələrinin fəaliyyətinin strateji məqsədlərə nail olmağa mane olan daxili problemləri yarandıqda və s.

Sənaye müəssisələrinin innovasiya fəaliyyətinin idarə edilməsi konsepsiyasına aşağıdakı əsas müddəaların daxil edilməsini məqsədəuyğun hesab etmək olar:

1. Sənaye müəssisələrində innovasiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi maraqlı tərəflərin tələblərinə, xarici və daxili mühitdəki vəziyyət və dəyişiklik proqnozlarına, o cümlədən müəssisələrin ölkədəki və xaricdəki bənzər şirkətlərlə müqayisədə texnoloji inkişaf səviyyəsinə uyğun olaraq, strateji məqsədlərin əldə edilməsinə yönəldilməlidir. Innovasiya fəaliyyətinin sənaye müəssisəsinin vəzifə və strateji məqsədlərinin həyata keçirilməsindəki rolu Sxem 1-də əks olunmuşdur.

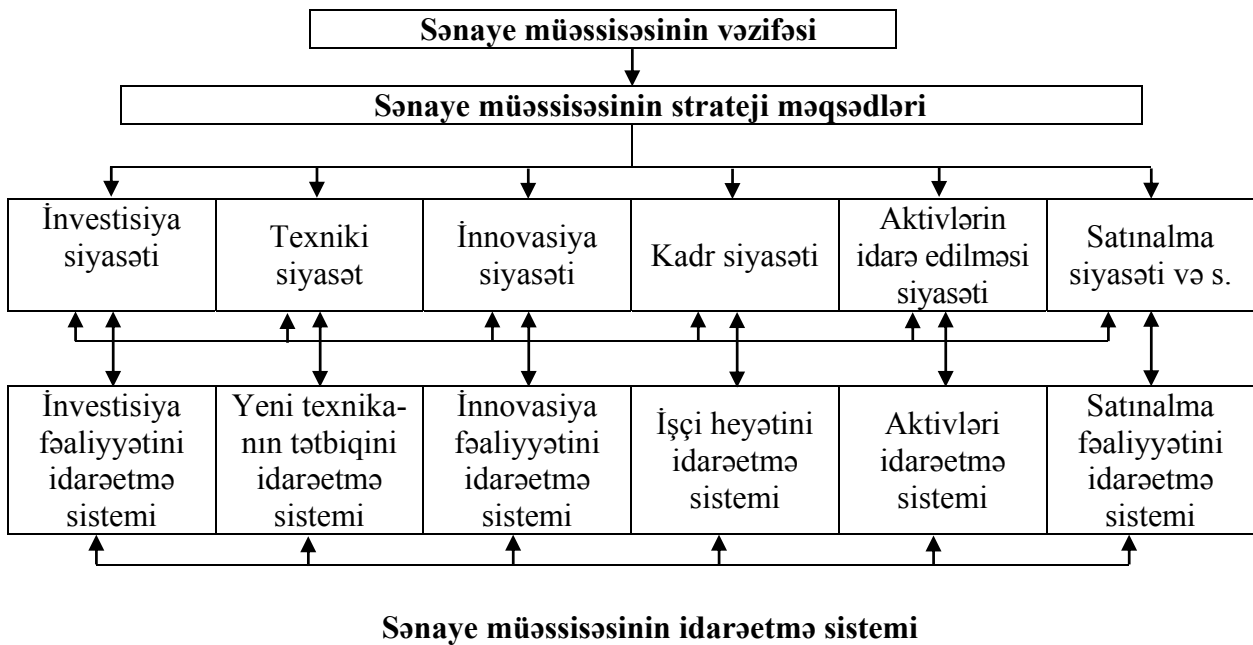

Sxem 1. Sənaye müəssisəsinin vəzifələrinin və strateji məqsədlərinin həyata keçirilməsində innovasiya fəaliyyətinin rolu

2. Innovasiya fəaliyyəti xaricdə mövcud olan səviyyə ilə texnoloji fərqin aradan qaldırılması və uzunmüddətli rəqabət üstünlükləri yaradan texnoloji irəliləyişin həyata keçirilməsi hesabına sənaye müəssisəsinin səmərəliliyini və rəqabət qabiliyyətinin artırılmasını təmin etməlidir.

3. Innovasiya fəaliyyəti həm müəssisələrin idarə olunmasının funksional alt sistemlərindən biri (Sxem 2) hesab edilir, həm də onların bərabər əhəmiyyətə malik fəaliyyət sahəsi sayılır və hər hansı digər sahə kimi, əsasən, proqnozlaşdırılan və əldə edilən nəticələrlə səciyyələnir. Bu məqsədlə innovasiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi məqsədyönlü və sistemli şəkildə, yəni proqnozlaşdırma və planlaşdırma, təşkilatlar və rəhbərliklər, nəzarət, uçot və müəssisələrdə bu fəaliyyətin idarə edilməsi səmərəliliyinin təhlili, o cümlədən qiymətləndirilməsi üzrə vahid proses çərçivəsində daim təkrarlanan (davamlı) idarəetmə fəaliyyəti rejimində aparılır.

4. Innovasiya fəaliyyətinin, ilk növbədə, uzunmüddətli perspektivə meyli və özünəxas yüksək qeyri-müəyyənlik və risk ilə şərtlənmiş xüsusiyyəti müəssisədə bu fəaliyyətin səmərəli həyata keçirilməsi üçün innovasiya siyasətinin işlənib hazırlanmasını və səmərəli tətbiqini təmin edən, müəssisələrin digər fəaliyyət istiqamətləri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan xüsusi idarəetmə sistemlərinin formalaşdırılmasını tələb edir.

Sxem 2. Sənaye müəssisələrinin idarəetmə sistemində innovasiya fəaliyyətinin yeri

İnnovasiya fəaliyyətinin idarəçiliyini mövcud, həmçinin bu fəaliyyətin məqsədyönlü, sistemli, spesifik funksional istiqamət çərçivəsində yerinə yetirilən fəaliyyətə çevrilməsinə yönəlmiş və aşağıda sadalananlarla yanaşı, bu fəaliyyətin idarə olunması ilə bağlı formalaşdırılmış konsepsiyayı həyata keçirən bir sıra prinsiplər əsasında təmin etmək təklif olunur [5]:

1. *Maraqlı tərəflərin tələblərinə istiqamətləndirilmə* – innovasiya fəaliyyətinin planlaşdırılması zamanı xarici mühit amillərinin, maraqlı tərəflərin tələblərinin, xarici və daxili amil dəyişiklikləri üzrə proqnozların, müəssisənin innovativ inkişafına təsir göstərən texnoloji səviyyəli qiymətləndirmə nəticələrinin uçotu;

2. *Daimi dəyişikliklər* – fəaliyyətin yaxşılaşdırılmasına, texnoloji və qeyri-texnoloji innovasiyaların səmərəli şəkildə yaradılmasına, mənimsənilməsi və istifadəsi nəticəsində müəssisələrin inkişafına yönəldilmiş istehsal və idarəetmənin bütün hissələrində davamlı strateji xarakterli bir proses kimi innovasiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi;

3. *Tarazlıq* – qabaqlayıcı inkişafın, müvafiq olaraq, texnologiyaların transferi, ETTKİ-nin həyata keçirilməsi mexanizmlərinin innovasiya fəaliyyəti siyasətinin və strategiyasının hazırlanmasında, həmçinin reallaşdırılmasında tarazlaşdırılmış nisbət;

4. *İnnovasiya fəaliyyətinin prioritetliyi* – innovasiya fəaliyyətinin müəssisənin strateji məqsədlərə nail olmaq üçün zəruri olan eyni əhəmiyyətli funksional fəaliyyət istiqaməti kimi müəyyənləşdirilməsi;

5. *Sistemlilik* – müəssisədə innovasiya fəaliyyətinin müvafiq təşkilatı quruluşu, funksiya, proses və resursları, metod və alətləri, innovasiya siyasətinin inkişafı və effektiv həyata keçirilməsinin təmin olunduğu səmərəlilik parametrlərini təmsil edən sistem şəklində təşkili;

6. *İntegrasiyalılıq* – innovasiya fəaliyyəti üzrə idarəetmə sisteminin müəssisənin sərmayə, texniki, satınalma və digər siyasətlərinə uyğun idarəetmə sisteminin ayrılmaz tərkib hissəsi kimi qurulması;

7. *Sənaye və texnoloji əməkdaşlıq* – müəssisənin sənaye və milli innovasiya infrastrukturunu, qonşu sənaye sahələri ilə səmərəli qarşılıqlı əlaqəsi, həmçinin innovasiya fəaliyyətini çevik, sürətli və səmərəli həyata keçirməyə imkan verən bilik və resursların birləşməsinə təmin edən texnoloji platformaların iştirakı;

8. *Müəssisənin innovasiya potensialının inkişafı* – bu istiqamət üzrə siyasəti formalaşdırmaq və səmərəli həyata keçirmək, innovasiya fəaliyyətinə dair məlum məqsədlərə nail olmaq yolunda müəssisənin imkanlarının yaradılması və davamlı inkişafı;

9. *Risqlərin idarə olunması* – innovasiya prosesinin bütün mərhələlərində ayrı-ayrı innovasiya layihələrinin həyata keçirilməsi də daxil olmaqla, innovasiya fəaliyyəti üzrə risklərin identifikasiya və minimallaşdırılması.

Təklif olunan konsepsiyanın həyata keçirilməsi metodoloji bazanın formalaşdırılmasını və sənaye müəssisələrində ölkənin innovasiya inkişafına keçid mərhələsində innovasiya fəaliyyətinin reallaşdırılması üçün optimal yanaşmanın seçilməsini tələb edir.

Nəticə

Hazırda istifadə edilən yanaşmalar, metodlar və texnologiyalar çərçivəsində ölkədə sənaye müəssisələrinin nəzərdən keçirilən fəaliyyət problemlərinin həll olunması ehtimalı azdır. Bu baxımdan dövlət səviyyəsində müəssisələrin innovativ inkişafa keçidinin reallaşdırılmasına yönəldilmiş tədbirlərin hazırlanması üçün daha effektiv işlər aparılmalıdır. Bu sahədə mövcud olan xarici təcrübənin təhlili göstərir ki, müəssisələrdə idarəetmə sisteminə inteqrasiya olunmuş iş prosesinə çevrilən innovasiya fəaliyyətinin aktiv şəkildə həyata keçirilməsi nəticəsində müəssisələrin innovativ inkişafı təmin edilir. İnnovasiya fəaliyyəti bəzən systemsiz, natamam və sərbəst şəkildə həyata keçirilir ki, bu da həmin müəssisələrin idarəetmə sistemində innovasiya fəaliyyətinin yerinin müəyyənləşdirilmədiyini göstərir.

Müəssisələrin və bütövlükdə ölkənin planlaşdırılmış şəkildə səmərəli innovativ inkişafa keçidinin təmin edilməsi üçün innovasiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi qaydaları təkmilləşdirilməlidir. Bu, sənaye müəssisələrində belə bir fəaliyyətin idarəetmə konsepsiyasının və onun həyata keçirilməsi prinsiplərinin işlənilməsinin zəruriliyini şərtləndirir. Bu halda beynəlxalq təcrübə və müəssisələrin idarəetmə sistemlərinin mövcud vəziyyəti, ölkənin innovativ inkişafa keçid xüsusiyyətləri nəzərə alınmalıdır.

ƏDƏBİYYAT:

1. Инновационный менеджмент: учебник для вузов / А.В. Суринов, О.П. Молчанова. – Москва: Инфра-М, 2012. – 367 с.
2. Инновационный менеджмент: учебник для вузов / С.В. Ермасов, Н.Б. Ермасова. – Москва: Высшее образование, 2011. – 504 с.
3. Мединский В.Г. Инновационный менеджмент: учебник по специальности "Менеджмент организации". – Москва: Инфра-М, 2008. – 293 с.
4. Qasımov F., Əliyev T., Nəcəfov Z. “Milli innovasiya sisteminin təşkili və idarə edilməsi”. Bakı, “Elm və təhsil”, 2013, 680 s.
5. Сухорев, О.С. Инновации в экономике и промышленности: Уч.пособ. / О.С. Сухарев, С.О. Сухарев. — М.: Высшая школа, 2010. — 317с:

Рафиг Меджид оглы Рзаев
Докторант Института Экономики НАНА
rafiqrzayev74@mail.ru

Методы управления инновационной деятельностью и основные принципы эффективной организации этой деятельности на промышленных предприятиях

Резюме

Цель исследования: исследование методов и видов управления инновационными процессами, а также основных принципов эффективной организации и управления инновационной деятельностью промышленных предприятий.

Методология исследования: в исследовательской работе в основном использовались методы анализа и логического обобщения.

Значение применения исследования: возможность использования в качестве научного источника при определении правильных направлений эффективного осуществления инновационной деятельности на промышленных предприятиях и в других организациях.

Результаты исследования: выдвижение эффективных предложений по систематизации и развитию методов и инструментов повышения эффективности инновационной деятельности.

Оригинальность и научная новизна исследования: рассмотрены перспективы осуществления эффективной организации инновационной деятельности, обуславливающей интенсивное развитие экономики в современное время, и обоснована важность внедрения на предприятиях.

Ключевые слова: *инновационная деятельность, промышленные предприятия, методы управления, инновационная система, исследования и разработки, принципы.*

Rafiq Mejid Rzayev
Graduate student of the Institute of Economics of ANAS
rafiqrzayev@mail.ru

Methods for managing innovation activities and the basic principles for the effective organization of this activity in industrial enterprises

Summary

Purpose of the research: study of methods and types of management of innovative processes, as well as the basic principles of effective organization and management of innovative activities of industrial enterprises.

Methodology of the research: in the research work were mainly used the methods of analysis and logical generalization.

The value of the research: the possibility of using as a scientific source in determining the right directions for the effective implementation of innovative activities in industrial enterprises and other organizations.

Results of the research: putting forward effective proposals for the systematization and development of methods and tools to improve the efficiency of innovation activity.

Originality and scientific novelty of the research: the prospects for the implementation of the effective organization of innovative activity, which determines the intensive development of the economy in modern times, are considered, and the importance of implementation at enterprises is substantiated.

Key words: *innovation activity, industrial enterprises, management methods, innovation system, research and development, principles.*